

มาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรม ในบัญชีนวัตกรรมไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการพิจารณาและความเห็นในภาพรวมของข้อเสนอแนะตามมาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย โดยมีสาระสำคัญครอบคลุม ๑๑ ประเด็น ตามข้อเสนอแนะตามมาตรการฯ แบ่งเป็น ๑) ประเด็นที่หน่วยงานต้องดำเนินการต่อ ๕ ประเด็น เช่น การดำเนินนโยบายที่อาจมีอุปสรรค หากในอนาคตประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกความตกลงการค้าระหว่างประเทศ ปัญหานวัตกรรมไทยไม่มีความชัดเจน ๒) ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๕ ประเด็น เช่น คุณสมบัติของผู้ขายผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เสนอราคา กับหน่วยงานของรัฐ ผู้ประกอบการไม่แสดงข้อมูลโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย และ ๓) ประเด็นที่ควรเน้นให้ดำเนินการ ๑ ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบต่อไป

ที่ กค ๐๔๐๕.๔/ ๕๓๖๖

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรม
ในบัญชีนวัตกรรมไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/๗๗๗๒ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗
๒. หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๐๒๖ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๗
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๕/๑๑๙๐๖ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังสรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะกรรมการต่อไป กรณีที่คณะกรรมการ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ รับทราบข้อเสนอแนะตามมาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนิน นโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย ตามที่คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ ต่อมาคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ รับทราบรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามมติคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ และให้กระทรวงการคลังสรุปผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ/ความเห็นในภาพรวม แล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไปภายใน ๒ สัปดาห์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเสนอแนะตามมาตรการป้องกันการทุจริต ในการดำเนินนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เสนอ จำนวน ๑๑ ประเด็น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นจำนวนมาก จึงได้รวบรวมประเด็นปัญหา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. และได้มีหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๕.๔/ว ๒๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ขอรทราบความเห็นตามมาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย โดยกรมฯ ได้ขอทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๙ หน่วยงาน ได้แก่ (๑) สำนักงาน ป.ป.ช. (๒) สำนักงบประมาณ (๓) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (๔) กระทรวงการต่างประเทศ (๕) กรมเจรจาการค้า ระหว่างประเทศ (๖) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๗) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (๘) กระทรวงสาธารณสุข และ (๙) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และได้ให้คำข้อยุติร่วมกัน จึงได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วมประชุมมาตรการป้องกันการทุจริตในการดำเนินนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมพญาไท อาคาร ๓ ชั้น ๖ กรมบัญชีกลาง โดยที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. ปัญหาการดำเนินนโยบายที่อาจมีอุปสรรค หากในอนาคตประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก ความตกลงการค้าระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกระทรวงการต่างประเทศ นำแนวทางที่ประเทศไทยสามารถดำเนินการได้เป็น ๒ แนวทาง คือ แนวทางที่ ๑ การขอใช้มาตรการในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional measures) เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายในไทย ทั้งความตกลง GPA และ CPTPP ที่มีบทระบุถึงมาตรการในระยะเปลี่ยนผ่าน สำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก และแนวทางที่ ๒ การระบุข้อยกเว้นสำหรับภาคอุตสาหกรรม และกลุ่มธุรกิจเป้าหมายมาใช้ประกอบการขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเร็ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เห็นควรให้กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง นำข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการต่อไป โดยให้นำนโยบายตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ แนวทาง ไปใช้ประกอบการพิจารณาเจรจาต่อไป

๒. ปัญหานวัตกรรมไทยไม่มีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยให้มีความแตกต่างกันตามระดับนวัตกรรมไทย ซึ่งอาจจำแนกระดับนวัตกรรมไทยออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และระดับที่ ๒ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย และในการจำแนกระดับนวัตกรรมไทย ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ชัดเจน และควรมีการพิจารณาให้ครอบคลุมถึงความเหมาะสมในประเด็นต่าง ๆ เช่น ความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทยตลอดจนการมีหลักฐานปรากฏเป็นผลงานวิจัยของคนไทย การอนุญาตให้ใช้สิทธิหรือการได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีของคนไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ได้รับประโยชน์ทางตรงคือ ประเทศไทย เป็นต้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เห็นควรให้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) นำข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการต่อไป โดยให้ศึกษาการกำหนดแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย ให้มีความแตกต่างกันตามระดับนวัตกรรมไทย ซึ่งอาจจำแนกระดับนวัตกรรมไทยออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และระดับที่ ๒ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ซึ่ง สวทช. อยู่ระหว่างศึกษาเรื่องนี้และจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน โดย สวทช. จะนำผลการศึกษาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ขอบเขตการศึกษาให้รวมถึงเรื่องของสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรด้วย การจำแนกกลุ่มสินค้าบัญชีนวัตกรรมในรูปแบบที่ทำให้สิทธิประโยชน์เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม และศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนด Local Content ร้อยละ ๕๐ และแนวทางการตรวจสอบ

๓. ปัญหาผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยยังไม่ได้ได้รับความเชื่อมั่นจากภาครัฐ

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการทบทวนหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยให้ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากยิ่งขึ้น โดยให้มีการกำหนดแนวทางการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ความร่วมมือกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ในการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรม เป็นต้น

ที่ประชุม ...

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เห็นควรให้ สวทช. รับข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป โดย สวทช. จะประสานร่วมมือ สมอ. เพื่อกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) สำหรับสินค้าบัญชีนวัตกรรมไทย ซึ่งเป็นสินค้ารายการใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีการใช้งานแพร่หลาย ช่วงที่ผ่านมา มีการดำเนินการจัดทำ มอก. ให้ผลงานนวัตกรรมได้หลายรายการแล้ว ในส่วนสินค้ารายการใดที่ขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว และมี มอก. อยู่แล้ว ยังคงต้องกำหนดไว้ ในส่วนของ สมอ. เห็นควรให้ สมอ. ร่วมกับ สวทช. ในการกำหนด มอก. จากสินค้าที่ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว ให้เพิ่มมากขึ้น

ในกรณีสินค้าที่มีประเด็นข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. คือ เติงคนไข่/เติงผัดตด ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้ขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยเรียบร้อยแล้ว สวทช. ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของหลักเกณฑ์คุณสมบัติผลงาน โดยสินค้ามีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามที่หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้ให้อนุญาตในการผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ไว้

อย่างไรก็ดี สวทช. อยู่ระหว่างทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติผลงานนวัตกรรมให้เหมาะสมมากที่สุด ครอบคลุมถึงสินค้าที่อยู่ในบัญชีเดิมและสินค้ารายการใหม่ที่กำลังจะขอขึ้นทะเบียน และ สวทช. มีกระบวนการตรวจสอบความเป็นนวัตกรรมที่มุ่งเน้นถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ ดังนั้น ในขั้นนี้ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บัญชีนวัตกรรมไทยในปัจจุบันยังควรให้ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนต่อไป โดย สวทช. จะทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติผลงานนวัตกรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน

๔. ปัญหาคุณสมบัติของผู้ขายผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยไม่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เสนอราคากับหน่วยงานของรัฐ

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้จำหน่ายและผู้แทนจำหน่ายให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เสนอราคากับหน่วยงานของรัฐก่อนประกาศขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทย เช่น การเป็นผู้มีความสามารถตามกฎหมายการไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกระบุชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ทำงาน การไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน การเป็นผู้มีอาชีพนั้นโดยตรง เป็นต้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า อาจต้องแยกพิจารณาเรื่องของการแข่งขันและเรื่องของการส่งเสริม ซึ่งการแข่งขันต้องมีความยุติธรรม ส่วนเรื่องของการส่งเสริมเป็นเรื่องของผลิตภัณฑ์เป็นคนละประเด็นกัน และในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีการตรวจสอบการไม่มีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่แล้ว ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นว่า เมื่อหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตรวจสอบ จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องกำชับให้มีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามประเด็นปัญหาเรื่องนี้แต่อย่างใด

๕. ปัญหาผู้ประกอบการไม่แสดงข้อมูลโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยเพิ่มเติม เช่น การกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องแสดงข้อมูลโครงสร้างราคาต้นทุนของผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย โดยมีสำนักงานงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความลับข้อมูล

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงบประมาณดำเนินการอยู่แล้ว โดยสำนักงบประมาณมีการดำเนินการในลักษณะว่า หากผู้ประกอบการรายใดที่ไม่ยื่นแบบโครงสร้างราคา และเอกสารประกอบที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบราคาให้กับสำนักงบประมาณ สำนักงบประมาณจะไม่ดำเนินการตรวจสอบราคาจัดทำและประกาศบัญชีนวัตกรรมไทยจนกว่าจะได้รับข้อมูลประกอบการตรวจสอบราคาที่ถูกต้องครบถ้วน จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามประเด็นปัญหาเรื่องนี้แต่อย่างใด

๖. ปัญหาระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยมีการกำหนดชื่อและรหัสผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยไม่ตรงกับชื่อและรหัสสินค้าหรือบริการในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e - GP)

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงฐานข้อมูลในระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยของสำนักงบประมาณให้มีชื่อและรหัสตรงกับชื่อและรหัสสินค้าหรือบริการในระบบ e - GP ของกรมบัญชีกลาง และในระยะยาวอาจพิจารณาจัดทำหมวดรายการผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยในระบบสืบค้นบัญชีนวัตกรรมไทยให้เป็นรหัสมาตรฐานสากล (UNSPSC)

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า วิธีการตั้งชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยเริ่มต้นมาจากสำนักงบประมาณแล้วส่งต่อข้อมูลมายังกรมบัญชีกลาง มีการตั้งชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยสอดคล้องกันอยู่แล้ว การค้นหารหัสบัญชีนวัตกรรมไทยในระบบ e - GP ปัจจุบันระบบ e - GP รองรับเรียบร้อยแล้ว สำหรับการค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงบประมาณไม่ได้กำหนดให้ค้นด้วยรหัส UNSPSC แต่สืบค้นด้วยชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยที่สำนักงบประมาณกำหนด สำหรับการค้นในระบบ e - GP สามารถค้นได้ทั้งรหัส UNSPSC และชื่อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามประเด็นปัญหาเรื่องนี้แต่อย่างใด

๗. ปัญหาภาครัฐขาดการติดตามและประเมินผลการจัดซื้อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทยที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทยให้มีความชัดเจน เช่น แนวทางในการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณภาครัฐในการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมในบัญชีนวัตกรรมไทย โดยการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุส่งเสริมนวัตกรรมกับระบบ e - GP ของกรมบัญชีกลาง แนวทางในการติดตามและประเมินผลเมื่อหน่วยงานของรัฐมีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่สามารถจัดซื้อพัสดุส่งเสริมนวัตกรรมตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ทุกหน่วยงานเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทยต้องมีการประเมิน ซึ่งอาจต้องแยกพิจารณาเรื่องของการใช้จ่ายเงินและเรื่องของคุณภาพของสินค้า โดยมุ่งประเมินผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านการใช้งานและคุณภาพ ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น จึงเห็นควรมอบสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นหน่วยงานประเมินผลสัมฤทธิ์สินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทย

๘. ปัญหาภาครัฐขาดการชักจูงความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้มีการกำหนดแนวทางในการชักจูงความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีความประสงค์จะจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทยถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมีปริมาณข้อหาหรือจำนวนน้อยมาก ไม่ซับซ้อน และเห็นว่าแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ไม่ได้ขัดแย้งกับความเห็นของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงยังไม่มีควมจำเป็นในการออกหนังสือแจ้งเวียนข้อ ความเข้าใจ ซึ่งอาจสร้างความสับสนให้กับผู้ปฏิบัติได้ ประกอบกับหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการได้ ตามขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามประเด็นปัญหาเรื่องนี้แต่อย่างใด

๙. ปัญหาการแข่งขันไม่เป็นไปตามกลไกการตลาดอย่างเป็นธรรม และความเสี่ยง การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้หน่วยงานที่รับช่วงภารกิจ ต่อจากคณะกรรมการพัฒนาระบบนวัตกรรมของประเทศ (คพน.) กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง สวทช. สำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทบทวนแนวทางนโยบายที่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดซื้อผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมโดยตรงจากผู้ประกอบการที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทย โดยผลิตภัณฑ์ และบริการนวัตกรรมนั้นได้มีการกำหนดราคาไว้แล้ว ประกอบกับการให้สิทธิพิเศษแก่หน่วยงานของรัฐ ในการจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรมไทย เพื่อป้องกันมิให้นโยบายดังกล่าว เป็นช่องว่างแห่งกฎหมาย (gap in the law) ที่นำไปสู่ความเสี่ยงการเป็นตลาดผู้ขาย ผูกขาด และความเสี่ยง การทุจริตเชิงนโยบาย ทั้งนี้ อาจพิจารณาแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่หน่วยงานของรัฐในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การให้แต้มต่อราคา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีการให้แต้มต่อจะมีการแข่งขันทางด้านราคา และมีโอกาสจะได้ใช้สินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทย ส่วนการแข่งขันในกฎกระทรวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จะมีโอกาสได้ใช้สินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทยและพัฒนาต่อยอด เรื่องของการส่งเสริมกับการแข่งขัน เป็นคนละเรื่องกัน เรื่องของการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเป็นการส่งเสริมโดยการให้แต้มต่อด้านราคากับผู้ประกอบการ SMEs ในการเสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุด ของผู้เสนอราคารายอื่นไม่เกินร้อยละ ๑๐ แต่เรื่องสินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทยไม่ได้กำหนด ดังนั้น เห็นควรให้ สวทช. และสำนักงบประมาณนำข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการต่อไป โดย สวทช. ควรปรับลดระยะเวลาการส่งเสริมสนับสนุน กำหนดกรอบวงเงินรายได้ และสำนักงบประมาณ ควรปรับปรุงราคาให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง

๑๐. ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อยาในบัญชีนวัตกรรมไทย

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการขับเคลื่อนข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการ รักษาพยาบาลข้าราชการ เช่น การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม และกฎหมายอื่นที่มีความเกี่ยวข้องให้แก่บริษัทผู้จำหน่ายยาให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการขับเคลื่อนและประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยา และเวชภัณฑ์ที่มีโทษยาของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ อยู่แล้ว จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ตามประเด็นปัญหาเรื่องนี้แต่อย่างใด

๑๑. ปัญหาการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. เห็นควรให้สำนักงานงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง กำหนดแนวทางในการกำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรเน้นไปที่หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ หน่วยงานตรวจสอบควรให้น้ำหนักในเรื่องของวงเงิน ให้ความสำคัญกับการลงไปตรวจสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงตรวจหน่วยงานที่ดำเนินการผิดบ่อยครั้ง มีวิธีการและการรายงานให้ภาคประชาชนทราบ

สรุปผลการพิจารณาและหน่วยงานที่รับข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ประเด็นปัญหาข้อ ๒ เห็นควรให้ สวทช. นำข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการต่อไป โดยให้ศึกษาการกำหนดแนวทางในการให้สิทธิพิเศษแก่ผลิตภัณฑ์และบริการนวัตกรรมไทย ให้มีความแตกต่างกันตามระดับนวัตกรรมไทย ซึ่งอาจจำแนกระดับนวัตกรรมไทยออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และระดับที่ ๒ นวัตกรรมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ซึ่ง สวทช. อยู่ระหว่างศึกษาเรื่องนี้และจะดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓ เดือน โดย สวทช. จะนำผลการศึกษาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ขอบเขตการศึกษาให้รวมถึง เรื่องของสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรด้วย การจำแนกกลุ่มสินค้าบัญชีนวัตกรรมในรูปแบบที่ทำให้สิทธิประโยชน์ เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม และศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนด Local Content ร้อยละ ๕๐ และแนวทางการตรวจสอบ

ประเด็นปัญหาข้อ ๓ เห็นควรให้ สวทช. รับข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป โดย สวทช. จะประสานร่วมมือ สมอ. เพื่อกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) สำหรับสินค้า บัญชีนวัตกรรมไทย ซึ่งเป็นสินค้ารายการใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีการใช้งานแพร่หลาย ช่วงที่ผ่านมา มีการดำเนินการจัดทำ มอก. ให้ผลงานนวัตกรรมได้หลายรายการแล้ว ในส่วนสินค้ารายการใด ที่ขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว และมี มอก. อยู่แล้ว ยังคงต้องกำหนดไว้ ในส่วนของ สมอ. เห็นควรให้ สมอ. ร่วมกับ สวทช. ในการกำหนด มอก. จากสินค้าที่ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว ให้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ดี สวทช. อยู่ระหว่างทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติผลงานนวัตกรรม ให้เหมาะสมมากที่สุด ครอบคลุมถึงสินค้าที่อยู่ในบัญชีเดิมและสินค้ารายการใหม่ที่กำลังจะขอขึ้นทะเบียน และ สวทช. มีกระบวนการตรวจสอบความเป็นนวัตกรรมที่มุ่งเน้นถึงคุณภาพและความปลอดภัย ของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ ดังนั้น ในขั้นนี้ ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า บัญชีนวัตกรรมไทยในปัจจุบัน ยังควรให้ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนต่อไป โดย สวทช. จะทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติ ผลงานนวัตกรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน

ประเด็นปัญหาข้อ ๗ เห็นควรให้ สวทช. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านการใช้งานและคุณภาพ ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสินค้าในบัญชีนวัตกรรมไทย

ประเด็นปัญหาข้อ ๙ เห็นควรให้ สวทช. ควรปรับลดระยะเวลาการส่งเสริมสนับสนุนให้เหมาะสม รวมถึงกำหนดกรอบวงเงินรายได้ให้สอดคล้องกับการได้รับการส่งเสริมสนับสนุน

๒. สำนักงานงบประมาณ

ประเด็นปัญหาข้อ ๔ ควรปรับปรุงราคาให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง

๓. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

ประเด็นปัญหาข้อ ๓ เห็นควรให้ สมอ. ร่วมกับ สวทช. ในการกำหนด มอก. จากสินค้าที่ขึ้นทะเบียน บัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว ให้เพิ่มมากขึ้น

๔. กระทรวงการต่างประเทศ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และกรมบัญชีกลาง
ประเด็นปัญหาข้อ ๑ ให้คำแนะนำตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้ง ๒ แนวทาง
ไปใช้ประกอบการพิจารณาเจรจาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชัย ชุณหวชิร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองการพัสดุภาครัฐ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๘ - ๔๕๘๙

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cgd.go.th